

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต	ภาคเรียนที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต	เวลา 5 คาบ
แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พฤติกรรม "อาย" และ "ไม่ทน" ในระดับสังคมและประเทศ	จำนวน 1 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและต่อต้านการทุจริต มีจิตสำนึกและค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต มีความละอายและไม่ทนต่อการทุจริต ตลอดจนสามารถมีส่วนร่วมในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตในสังคมได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจบกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1) **ด้านความรู้ (K)**

อธิบายความหมายและความสำคัญของ **ความอาย** และ **ความไม่ทนต่อการทุจริต** ในระดับสังคมและประเทศได้ถูกต้อง

2) **ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)**

วิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับการทุจริต และเสนอแนวทางการตอบสนองที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงกฎหมาย ความปลอดภัย และประโยชน์ส่วนรวม

3) **ด้านเจตคติ (A)**

เห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ยอมรับการทุจริตเป็นเรื่องปกติ และมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3. สาระการเรียนรู้

1. **ความหมายของ “ความอาย” ต่อการทุจริต**

ความอายต่อการทุจริต หมายถึง การรู้สึกละอายใจเมื่อคิดหรือกระทำการทุจริต ไม่เห็นว่าการโกงเป็นเรื่องธรรมดาหรือเป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้

2. **ความหมายของ “ความไม่ทน” ต่อการทุจริต**

ความไม่ทนต่อการทุจริต หมายถึง การไม่เพิกเฉย ไม่ยอมรับ หรือไม่สนับสนุนพฤติกรรมการทุจริต และพร้อมแสดงออกหรือดำเนินการอย่างเหมาะสมเมื่อพบเห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

3. **พฤติกรรม “อาย” และ “ไม่ทน” ในระดับสังคมและประเทศ**

พฤติกรรม “อาย”	พฤติกรรม “ไม่ทน”
ไม่ยอมโกงแม้ไม่มีใครเห็น	ไม่เพิกเฉยเมื่อพบการทุจริต
ไม่รับผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม	แจ้งเหตุผ่านช่องทางที่เหมาะสม
ไม่ช่วยปกปิดการทุจริต	สนับสนุนการตรวจสอบอย่างโปร่งใส
ไม่เห็นการโกงเป็นเรื่องปกติ	ตั้งคำถามต่อพฤติกรรมที่ไม่โปร่งใส
ยึดถือความซื่อสัตย์	มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต

4. สาระสำคัญ

การทุจริตมิได้ส่งผลกระทบเฉพาะบุคคล แต่สามารถสร้างความเสียหายต่อสังคม เศรษฐกิจ การบริหารประเทศ และความเชื่อมั่นของประชาชน การสร้างสังคมที่ไม่ยอมรับการทุจริตจึงต้องเริ่มจากการมี “ความอายต่อการทุจริต” ซึ่งหมายถึงการรู้สึกละอาย ไม่ยอมรับ และไม่เห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ รวมทั้งมี “ความไม่ทนต่อการทุจริต” คือไม่เพิกเฉยเมื่อพบเห็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง กล้าที่จะแสดงออกอย่างเหมาะสม และสนับสนุนกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต นักเรียนควรสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมในระดับสังคมและประเทศ จำแนกพฤติกรรมที่สะท้อนความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต ตลอดจนเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่โปร่งใสและรับผิดชอบต่อส่วนรวม

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. **ความสามารถในการสื่อสาร** แสดงความคิดเห็น อภิปราย และนำเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตอย่างเหมาะสม 2. **ความสามารถในการคิด** วิเคราะห์สถานการณ์ แยกแยะพฤติกรรมที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง และหาเหตุผลประกอบ 3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เสนอแนวทางรับมือเมื่อพบเห็นพฤติกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการทุจริง 4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** ตัดสินใจโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ความรับผิดชอบ และประโยชน์ส่วนรวม	1. ซื่อสัตย์สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้ 4. มุ่งมั่นในการทำงาน 5. มีจิตสาธารณะ 6. รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

ครูนำเสนอสถานการณ์ เช่น

“นักเรียนพบว่ามีการใช้เงินส่วนรวมของชุมชนเพื่อประโยชน์ของบุคคลบางกลุ่ม โดยมีผู้พูดว่า ‘อย่าไปยุ่งเลย เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นทุกที่’”

ครูตั้งคำถาม

1. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับสถานการณ์นี้
2. คำพูดว่า “เกิดขึ้นทุกที่” ทำให้เราควรยอมรับการทุจริตหรือไม่
3. หากทุกคนคิดว่า “ไม่ใช่เรื่องของเรา” จะเกิดอะไรขึ้นกับสังคม

ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนว่า

“สังคมที่ป้องกันการทุจริตไม่ได้เกิดจากการที่ทุกคนเป็นผู้ตรวจสอบ แต่เกิดจากการที่คนในสังคมไม่ยอมรับการทุจริตและไม่เพิกเฉยต่อสิ่งที่ไม่ถูกต้อง”

ขั้นที่ 2 ศึกษาความรู้ “อาย–ไม่ทน” (10 นาที)

ครูอธิบายแนวคิดสำคัญ

“อาย” คือ **ไม่อยากทำ ไม่กล้าทำ และไม่ยอมรับการทุจริต** เพราะตระหนักว่าการทุจริตเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและส่งผลเสียต่อส่วนรวม

“ไม่ทน” คือ **ไม่ยอมเพิกเฉยต่อการทุจริต** เมื่อพบเห็นสิ่งผิดปกติ สามารถแสดงออกหรือดำเนินการผ่านช่องทางที่เหมาะสม

ครูย้ำว่า การ “ไม่ทน” ไม่ได้หมายถึงการเผชิญหน้าหรือกล่าวหาผู้อื่นโดยไม่มีข้อเท็จจริง แต่ควรใช้เหตุผล หลักฐาน และช่องทางที่เหมาะสม

ขั้นที่ 3 ขั้นกิจกรรมกลุ่ม “อายหรือไม่ทน?” (20 นาที)

แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4–5 คน แจกใบกิจกรรมให้แต่ละกลุ่ม โดยให้วิเคราะห์สถานการณ์ต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 1

ประชาชนคนหนึ่งได้รับบริการจากหน่วยงานของรัฐโดยไม่ต้องจ่ายเงินพิเศษ และเมื่อมีผู้เสนอให้จ่ายเงินเพื่อให้ดำเนินการเร็วขึ้น เขาปฏิเสธ

คำถาม: พฤติกรรมนี้สะท้อน “อาย” หรือ “ไม่ทน” อย่างไร

สถานการณ์ที่ 2

นักเรียนพบว่ามีการนำสิ่งของที่จัดซื้อด้วยเงินส่วนรวมไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว และเลือกที่จะไม่พูดอะไร เพราะกลัวมีปัญหา

คำถาม: พฤติกรรมนี้มีปัญหาอย่างไร และควรดำเนินการอย่างไร

สถานการณ์ที่ 3

ประชาชนพบข้อมูลที่อาจสะท้อนความไม่โปร่งใสในการใช้เงินสาธารณะ จึงตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือก่อนแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำถาม: พฤติกรรมนี้สะท้อน “ความไม่ทน” อย่างไร

สถานการณ์ที่ 4

บุคคลหนึ่งพูดว่า “การโกงเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่เป็นไร เพราะทุกคนก็ทำ”

คำถาม: แนวคิดดังกล่าวส่งผลต่อสังคมอย่างไร

สถานการณ์ที่ 5

ประชาชนไม่สนับสนุนการทุจริต และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนที่ส่งเสริมความโปร่งใสและการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรส่วนรวม

คำถาม: พฤติกรรมนี้แสดงถึงความอายหรือความไม่ทนอย่างไร

สถานการณ์	พฤติกรรม	อาย/ไม่ทน	เหตุผล	แนวทางที่เหมาะสม
1				
2				
3				
4				
5				

ขั้นที่ 4 นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (5 นาที)

แต่ละกลุ่มเลือก 1 สถานการณ์ที่เห็นว่าน่าสนใจ นำเสนอผลการวิเคราะห์หน้าชั้นเรียน

ครูใช้คำถามต่อยอด เช่น

- เพราะเหตุใดจึงจัดสถานการณ์นี้ว่า “อาย” หรือ “ไม่ทน”
- หากคนส่วนใหญ่เพิกเฉยจะเกิดผลอย่างไร
- การไม่ทนต่อการทุจริตสามารถทำได้โดยไม่สร้างความขัดแย้งอย่างไร
- เยาวชนสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ไม่ยอมรับการทุจริตได้อย่างไร

ครูสรุปประเด็นจากการนำเสนอของนักเรียน

“ความอายช่วยยับยั้งไม่ให้เราทุจริต ส่วนความไม่ทนช่วยให้เราไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของผู้อื่น ทั้งสองสิ่งต้องเกิดควบคู่กัน จึงจะช่วยสร้างวัฒนธรรมที่ไม่ยอมรับการทุจริตในสังคม”

ขั้นที่ 5: สะท้อนคิดและนำเสนอผลงาน (5 นาที)

นำเสนอและถกแถลงในประเด็นก้ำกวม

1. สุ่มตัวอย่างกลุ่มออกมานำเสนอการจัดกลุ่มสถานการณ์ที่เป็น **"กรณีศึกษาก้ำกวม"** (เช่น การใช้อุปกรณ์ส่วนตัวทำงานให้ส่วนรวม หรือการนำของส่วนรวมมาซ่อมแซมเพื่อใช้ในงานกลุ่ม)
2. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามและร่วมถกแถลง (Peer Discussion)
3. ครูสรุปประเด็น โดยเน้นย้ำว่า "การคิดแบบฐาน 2 ช่วยให้เราตัดสินใจได้ชัดเจน ไม่หลงไปในพื้นที่เทาของการเอื้อประโยชน์"

ขั้นที่ 6 สรุปและสะท้อนคิด (5 นาที)

ให้นักเรียนทำ **Exit Ticket "วันนี้ฉันจะ..."**

ตอบคำถาม 3 ข้อ

1. วันนี้ฉันเข้าใจคำว่า "อายต่อการทุจริต" ว่าอย่างไร
2. "ไม่ทนต่อการทุจริต" สามารถแสดงออกได้อย่างไร
3. หากพบพฤติกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการทุจริต ฉันจะปฏิบัติอย่างไร

ครูสุ่มนักเรียน 2–3 คน แลกเปลี่ยนคำตอบ

7. สื่อการเรียนการสอน / แหล่งเรียนรู้

1. PowerPoint เรื่อง "ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต"
2. ใบกิจกรรม "อายหรือไม่ทน?"
3. บัตรสถานการณ์
4. กระดาษฟลิปชาร์ต/กระดาษ A4
5. ปากกาเมจิก
6. กระดาน/จอแสดงผล

แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือ/เอกสารประกอบรายวิชาการป้องกันการทุจริต
- สื่อการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต
- เว็บไซต์หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

8. การวัดและประเมินผล

ด้าน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์
ความรู้ (K)	ตอบคำถาม/อภิปราย	คำถามท้ายบทเรียน	ผ่านร้อยละ 70
ทักษะ (P)	วิเคราะห์สถานการณ์	ใบกิจกรรม	ระดับ 2 ขึ้นไป
เจตคติ (A)	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต	ระดับ 2 ขึ้นไป
การมีส่วนร่วม	สังเกตการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ระดับ 2 ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินการวิเคราะห์สถานการณ์

3 คะแนน วิเคราะห์ได้ถูกต้อง มีเหตุผลชัดเจน และเสนอแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

2 คะแนน วิเคราะห์ได้ค่อนข้างถูกต้อง มีเหตุผล และเสนอแนวทางได้

1 คะแนน วิเคราะห์ได้บางส่วน เหตุผลยังไม่ชัดเจน

0 คะแนน ไม่สามารถวิเคราะห์หรือไม่ส่งงาน

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง: ครูทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับพฤติกรรม

เลขที่	ชื่อ–สกุล	มีส่วนร่วม	แสดงความคิดเห็น	รับฟังผู้อื่น	วิเคราะห์สถานการณ์	ซื่อสัตย์/รับผิดชอบ	รวม

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบกิจกรรม

ใบกิจกรรม “อายหรือไม่ทน?”

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น ม.6/..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ แล้ววิเคราะห์ว่าพฤติกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับ **“ความอาย”** หรือ **“ความไม่ทน”** ต่อการทุจริตอย่างไร พร้อมให้เหตุผล

สถานการณ์ที่เลือก: .....

1. พฤติกรรมที่พบคือ

.....

2. จัดเป็นพฤติกรรม “อาย” หรือ “ไม่ทน” เพราะเหตุใด

.....

.....

3. หากประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเช่นนี้ จะส่งผลต่อสังคมอย่างไร

.....

.....

4. แนวทางที่เหมาะสมในการป้องกัน/แก้ไข

.....

.....

.....

แนวคำตอบใบกิจกรรม

คำตอบสามารถแตกต่างกันได้ หากมีเหตุผลสอดคล้องกับหลักความซื่อสัตย์สุจริตและการไม่ยอมรับการทุจริต

แนวคำตอบสำคัญ

สถานการณ์ 1:

แสดงถึง **ความอายต่อการทุจริต** เพราะปฏิเสธการจ่ายเงินพิเศษและไม่ยอมรับการให้ผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม

สถานการณ์ 2:

เป็นลักษณะของ **การเพิกเฉย** ซึ่งไม่สอดคล้องกับความไม่ทนต่อการทุจริต ควรพิจารณาข้อเท็จจริงและแจ้งผู้รับผิดชอบหรือช่องทางที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

สถานการณ์ 3:

แสดงถึง **ความไม่ทนต่อการทุจริต** เพราะไม่เพิกเฉย ตรวจสอบข้อมูลก่อน และใช้ช่องทางที่เหมาะสม

สถานการณ์ 4:

เป็นทัศนคติที่อาจทำให้การทุจริตถูกมองเป็นเรื่องปกติ และลดความตระหนักถึงผลกระทบต่อส่วนรวม

สถานการณ์ 5:

แสดงถึง **ความไม่ทนต่อการทุจริต** ผ่านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง: ครูทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับพฤติกรรม

เลขที่	ชื่อ–สกุล	ซื่อสัตย์	มีวินัย	รับผิดชอบ	จิตสาธารณะ	รวม

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะ	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
การสื่อสาร			
การคิดวิเคราะห์			
การแก้ปัญหา			
การใช้ทักษะชีวิต			
การใช้เทคโนโลยี			

แบบวัดและประเมินผล

สถานการณ์ที่.....เรื่อง.....

สมาชิกในกลุ่ม

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์ระดับคุณภาพ : 17-20 คะแนน 4 = ดีมาก , 15-16 คะแนน 3 = ดี

13-14 คะแนน 2 = พอใช้ , 0-12 คะแนน 1 = ปรับปรุง

รายการ	4 ดีเยี่ยม	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
การมีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมมาก	มีส่วนร่วมดี	มีส่วนร่วมบางส่วน	ไม่ค่อยมีส่วนร่วม
การวิเคราะห์	วิเคราะห์ถูกต้อง มีเหตุผล	วิเคราะห์ถูกต้อง	วิเคราะห์ได้บางส่วน	วิเคราะห์ไม่ได้
การแสดงความคิดเห็น	มีเหตุผลชัดเจน	มีเหตุผล	มีเหตุผลบางส่วน	ไม่มีเหตุผล
การทำงานร่วมกัน	ร่วมมือดีมาก	ร่วมมือดี	ร่วมมือบางส่วน	ไม่ร่วมมือ
ความรับผิดชอบ	รับผิดชอบดีเยี่ยม	รับผิดชอบดี	ต้องเตือนบางครั้ง	ไม่รับผิดชอบ

เกณฑ์ผ่าน: ได้คะแนนตั้งแต่ 12 คะแนน จาก 20 คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วันที่..... เวลา.....

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

...../...../.....

<u>หมายเหตุ</u> ในการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรระบุร้อยละของนักเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านในแต่ละจุดประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในส่วนหน้าของแผนการจัดการเรียนรู้ และหากการบันทึกสมบูรณ์ในทุกส่วนสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ความเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายพิทักษ์ แผงอ่อน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศรีอุดม